

РЕШЕНИЕ

№ 16595

гр. София, 29.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав, в публично заседание на 10.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **12856** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 26, ал. 4 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (З.).

Образувано е по жалба на Н. К. Н., ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес: [населено място], [жк], вх. В, срещу Разпореждане № 4506-40-67 от 21.10.2025 г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, с което, на основание чл. 26, ал. 3, във връзка с чл. 25 от З., е отказано на жалбоподателката изплащане на гарантирано вземане от фонда.

С жалбата се иска отмяната на оспорваното разпореждане като незаконосъобразно поради противоречието му с материалния закон, с неговата цел и постановяването му при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Оспорва се твърдението в акта, че към заявлението-декларация е приложена от жалбоподателката справка от 24.07.2025 г., издадена от работодателя, за размера на начислените, но неизплатени трудови възнаграждения и парични обезщетения. Твърди, че „БИОМАГ“ ООД не само че не е предоставило такава справка, но дори не е уведомило жалбоподателката за датата на вписването на съдебното решение по чл. 6 З., нито за реда за получаване на гарантираните вземания по З., каквото задължение му е вменено съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата. Възражава и срещу твърдението на административния орган, че дружеството работодател е обявено в несъстоятелност с решение, вписано в Т. на 14.03.2025 г. Твърди, че обявяването на дружеството в несъстоятелност е вписано не на 14.03.2025 г., а на 17.06.2025 г. и това е видно при извършване на онлайн справка в Т.. С тези аргументи защитава позицията, че заявлението-декларация е подадено в законоустановения 3-месечен срок, считано от 17.06.2025 г., когато е вписано решението за обявяване на „БИОМАГ“ ООД в несъстоятелност,

поради което са били налице всички условия по З. за изплащане на гарантираното вземане.

На следващо място, се навеждат доводи, че разпореждането е постановено в нарушение на чл. 35 АПК, като не са изяснени и съобразени относимите факти и обстоятелства от значение за случая, включително коректната дата на обявяване на работодателя в несъстоятелност, както и бездействието на работодателя по изпълнение на задължението му да информира служителя за вписванията, касаещи производството му по несъстоятелност, и да предостави справка за размера на вземанията на служителя. Сочи се също че административният орган е допуснал съществено нарушение на производствените правила и като не е изпълнил задължението си по чл. 36 АПК да събере, провери и прецени доказателствата, необходими за издаването на разпореждането.

В допълнение се твърди, че разпореждането противоречи на целта на закона и на Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател, съгласно чийто чл. 3, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят, че гарантиращият орган гарантира изплащането на дължимите вземания, произтичащи от трудови договори или трудови правоотношения, включително тогава когато се предвижда от националното законодателство, както и от обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение. Държавите-членки могат да ограничат горепосочената отговорност на гарантиращия орган само в рамките на предвиденото в чл. 4 от Директивата, а именно само по отношение на периода, за който гарантиращият орган изплаща дължимите вземания, както и по отношение на максималния размер на плащанията, извършвани от гарантиращия орган. Съответно Република България е възприела такива ограничения в чл. 22 от З.. Сочи се, че директивата не допуска възможност за държавите-членки да въвеждат 3-месечен срок за упражняване от служителя на правото му на получаване на гарантираното вземане, с изтичането на който правото му да се погасява. В тази връзка се твърди, че е незаконосъобразно и в противоречие със законодателството на Европейския съюз да се приеме, че предвиденият в чл. 25, ал. 1 З. 3-месечен срок за подаване на заявлението-декларация е преклузивен и че евентуалното му пропускане има за последица освобождаването от отговорност на гарантиращия орган по заплащане на гарантираното вземане. Ако се приеме, че срокът е преклузивен, то тогава З. би бил в противоречие с Директивата и нейната социална цел, а именно в националното законодателство да бъдат въведени разпоредби за закрила на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на работодателя, като им се осигури минимално ниво на защита, в частност да се гарантира изплащането на дължимите им вземания. Сочи, че държавите-членки могат да прилагат и въвеждат закони, подзаконови и административни разпоредби, които са по-благоприятни за работниците и служителите (чл. 11 от Директивата), а ограничения на отговорността на гарантиращия орган са допустими само в определени в Директивата граници, извън които е посоченият 3-месечен срок за подаване на заявлението-декларация. Допълва, че общностното право има превес над националното законодателство, поради което разпореждане, което противоречи на Директивата, следва да бъде отменено. Претендират се разноси по делото по представен списък.

В открито съдебно заседание по делото жалбоподателката се явява лично и се представлява от адв. Ф.. Поддържа жалбата и моли да бъде уважена.

Ответникът – директор на Фонд „Гарантирани вземания на работници и служители“, се представлява по делото от юрк. В., която оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител в производството и не изразява становище.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

С Решение № 401/13.03.2025 г. на СГС по т.д. № 1756 по описа за 2024 г., вписано в Търговския регистър на 14.03.2025 г., е открито производство по несъстоятелност на „БИОМАГ“ ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица]. С Решение № 859 от 16.06.2025 г. по т.д. № 1756 по описа на СГС за 2024 г., вписано в ТР на 17.06.2025 г., дружеството е обявено в несъстоятелност и е прекратена дейността му.

Със заявление - декларация № 4502-21-54/30.07.2025 г. Н. К. Н. е поискала да ѝ бъде отпуснато гарантирано вземане по З.. Към заявлението с допълнителна молба от 22.08.2025 г. е представено удостоверение за банкова сметка и решение на ТЕЛК с № 90015 от 02.01.2024 г., съгласно което Н. има 50 % трайно намалена работоспособност, считано от 02.01.2024 г.

По образуваната преписка са извършени съответните процесуални действия за определяне на размера на претендираното вземане, описани в Констативен протокол № КГ-5-21-02037588/06.08.2025 г. В протокола са изложени констатации че, видно от изготвени от работодателя ведомости за заплати, са начислени, но неизплатени трудови възнаграждения за три лица, вкл. и за жалбоподателката.

Към преписката са приложени трудов договор № 8 от 06.09.2010 г., с който Н. Н. е назначена на работа в „БИОМАГ“ ООД, допълнителни споразумения към него, заповед № 127 от 06.08.2024 г., с която е прекратено трудовото ѝ правоотношение на основание чл. 328, ал. 1, т. 1 от КТ поради закриване на предприятието. Представени са фишове за заплати за м. 05, 06, 07 и 08 от 2024 г., справка за размера на начислените, но неизплатени трудови възнаграждения за м. 05, 06, 07 и 08 от 2024 г., както и на парични обезщетения по чл. 224, ал. 1 от КТ в размер на 2410,20 лв., дължими от работодателя „Биомаг“ ООД на Н. Н..

След извършена проверка от контролните органи на НОИ и с оглед на събраните доказателства с оспорваното в настоящото производство Разпореждане № 4506-40-67 от 21.10.2025 г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, на основание чл. 26, ал. 3, във връзка с чл. 25 З., е отказано на жалбоподателката Н. изплащане на гарантирано вземане от фонда. Изложени са мотиви, че заявление-декларация от лицето е подадено след изтичане на 3-месечния срок по чл. 25 от З., считано от датата на вписване на решението за откриване на производство по несъстоятелност на работодателя, а именно – 14.03.2025 г. С оглед на това е прието, че срокът, който е преклузивен, е изтекъл на 14.06.2025 г. и е погасено правото на Н. Н. да получи гарантирано вземане от Фонд „Г.“.

Разпореждането е връчено на Н. Н. на 21.11.2025 г., съгласно отбелязване в самия акт и представено копие на известие за доставяне. Срещу него е подадена жалба до АССГ чрез органа на 04.12.2025 г.

При така установеното от фактическа страна съдът достига до следните правни изводи:

На основание чл. 168, ал. 1 от АПК, съдът извърши проверка за наличието на претендираните с жалбата основания за отмяна на оспорената заповед и провери служебно законосъобразността на същата на всички останали основания, визирани в чл. 146 от АПК.

Жалбата е подадена от лице с надлежна процесуална легитимация, чийто интерес е неблагоприятно засегнат с оспорения индивидуален административен акт. Същата е подадена в установения от чл. 149, ал. 1 от АПК преклузивен срок за обжалване и отговаря на изискванията на чл. 150 и чл. 151 от АПК, което обуславя нейната процесуална допустимост.

Разгледана по същество е неоснователна по следните съображения:

Оспореното разпореждане е издадено от В. Б. - директор на Фонд „Г.“, назначена със Заповед № 8/17.06.2024 г. на подуправителя на НОИ В. К. – Н., считано от 19.06.2024 г., поради което и на

основание чл. 26, ал. 3 от З. и чл. 10, ал. 1 от Наредба за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя, приета с ПМС № 362 от 29.12.2004 г., съдът приема, че оспореният акт е издаден от компетентен орган. Същото е издадено в писмена форма, надлежно мотивирано е с фактически и правни основания за издаването му, съгласно чл. 10, ал. 5 от Наредба за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя, приета с ПМС № 362 от 29.12.2004 г., като не се констатирали пороци във формата, нито допуснати съществени процесуални нарушения.

По приложението на материалния закон:

Гарантирани вземания на работниците и служителите по смисъла на З. са начислени и неизплатени трудови възнаграждения, дължими по индивидуални и колективни трудови договори, както и парични обезщетения, дължими от работодателя по силата на нормативен акт – чл. 3 З..

Според чл. 4, ал. 1 от З., за да е от категорията на правоимащите, лицето трябва да е било в трудово правоотношение с работодател, по отношение на който да е открито производство по несъстоятелност независимо от срока му и от продължителността на работното време.

Съгласно чл. 6 от З., субективното право на гарантирани вземания за работниците и служителите възниква от датата на вписване в търговския регистър на съдебното решение за откриване на производство по несъстоятелност, за откриване на производство по несъстоятелност с едновременно обявяване в несъстоятелност или за откриване на производство по несъстоятелност, постановяване на прекратяване на дейността на предприятието, обявяване на длъжника в несъстоятелност и спиране на производството, поради недостатъчност на имуществото за покриване на разноските по производството.

На основание чл. 22, ал.1 от З., гарантираните вземания на работниците и служителите по чл. 4, ал. 1 са в размер на последните 6 начислени, но неизплатени месечни трудови възнаграждения и парични обезщетения през последните 36 календарни месеца, предхождащи месеца, в който е вписано решението по чл. 6.

Правото на гарантирано вземане се упражнява по реда на чл. 25 от З., според който гарантираните вземания се отпускат въз основа на заявление-декларация по образец, подадена от работника или служителя до ТП на НОИ по седалището на работодателя в тримесечен срок от датата на вписване на решението по чл. 6 или от датата на информиране на работниците и служителите от българския работодател за обстоятелството, че е открито производство по несъстоятелност по реда на законодателството на другата държава.

Процедурата по изплащане на гарантираните вземания е нормативно уредена в Глава четвърта на З., а редът и начинът за информиране на работниците и служителите, както и за отпускането и изплащането на гарантираните вземания, се уреждат с Наредба за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя (Н., Наредбата).

Съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредбата, към заявлението-декларация се прилага и справка по чл. 4 от същата, която е по образец съгласно приложение № 1 и се изготвя от работодателя. По силата на чл. 5, ал. 1 от Наредбата, контролните органи на НОИ извършват проверки по реда на Инструкция № 1/03.04.2015 г. за реда и начина за осъществяване на контролно-ревизионната дейност от контролните органи на НОИ при работодателя относно изготвените справки, за което се съставя констативен протокол, като към последния се прилагат изготвените от работодателя справки. При тази правна рамка е видно, че изготвените справки по чл. 4 от Наредбата задължително се

проверяват от контролните органи на НОИ чрез проверка на работодателя. В случая е извършена такава, за което е изготвен Констативен протокол № КГ-5-21-02037588/06.08.2025 г.

По делото не е спорно, че жалбоподателката Н. Н. е била наета от „БИОМАГ“ ООД с трудов договор № 8 от 06.09.2010 г., като трудовото правоотношение е съществувало без прекъсване до 06.08.2025 г., когато е прекратено със заповед на работодателя поради закриване на предприятието, за което са приложени доказателства.

Безспорно е, че с Решение № 401/13.03.2025 г. на СГС по т.д. № 1756 по описа за 2024 г., вписано в Търговския регистър на 14.03.2025 г., е открито производството по несъстоятелност на „БИОМАГ“ ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], а с Решение № 859 от 16.06.2025 г. по т.д. № 1756 по описа на СГС за 2024 г., вписано в ТР на 17.06.2025 г., дружеството е обявено в несъстоятелност и е прекратена дейността му.

Не е спорно, че са начислени, но не са изплатени на Н. Н. посочените в справката трудови възнаграждения за м. 05, 06, 07 и 08 от 2024 г., както и парични обезщетения, дължими по чл. 224, ал. 1 от КТ, в размер на 2410,20 лв.

Безспорен е фактът, че към момента на подаване от Н. на заявлението-декларация /30.07.2025 г./ 3-месечният срок по чл. 25 от З., считано от вписване в ТР на решението за откриване на производство по несъстоятелност на работодателя, е изтекъл /до 14.06.2025 г./. С оглед възражението на жалбоподателката, че релевантният момент е вписване на решението за обявяване на дружеството в несъстоятелност, следва да се посочи, че в нормата на чл. 6 от З. изброяването е алтернативно, предвид това че всяко следващо основание включва предходното. Следователно реализирането на всеки от визираните в правната норма факти поставя началото на посочения в чл. 25 от с.з. срок за подаване на заявление-декларация. В настоящия случай това е основанието, посочено в т. 1 – вписване на решението за откриване на производство по несъстоятелност.

Прави се възражение, че посоченият срок противоречи на европейското законодателство в областта и конкретно на Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател. По отношение на момента на узнаване на факта на открито производство по несъстоятелност на работодателя се излагат аргументи, че работникът следва да бъде изрично уведомен от работодателя си за това, което в случая не е сторено.

Безпротиворечива е практиката на Върховния административен съд, че срокът по чл. 25 от З. – 3 месеца, считано от датата на вписване на решението по чл. 6 в Т., е преклузивен и изтичането му води до погасяване на субективното материално право на гарантирано вземане. Наред с това постоянна е практиката, в смисъл че, въпреки задължението на работодателя по чл. 3, ал. 1 от Наредбата да уведоми работниците и служителите си, разпоредбата на чл. 25 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя поставя началото на срока за претендиране на вземането не от уведомлението на работодателя, а от датата на вписване в търговския регистър на съдебното решение за откриване на производство по несъстоятелност. Законодателят е определил изрично началния срок - от вписване на решението в Т., което вписване има за последица, че всички правни субекти се считат за уведомени. Алтернативната хипотеза на чл. 25 З., в която е визирано „или от датата на информиране на работниците и служителите от българския работодател за обстоятелството, че е открито производство по несъстоятелност по реда на законодателството на другата държава“, е неприложима в процесния казус, с оглед на това че производството по несъстоятелност е открито по законодателството на Република България, а не на друга държава. В този смисъл липсата на доказателства относно изпълнение от страна на работодателя на задължението, произтичащо от чл. 3, ал. 1 Н., а именно - „в 14-дневен срок от вписване на съдебното решение по чл. 6 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при

несъстоятелност на работодателя (З.) в търговския регистър работодателят е длъжен да информира работниците и служителите си за датата на вписването и за реда за получаване на гарантираните вземания по З., е без правно значение за спора, тъй като законодателят е обвързал възникването на субективното право на гарантирано вземане по З. с друг начален момент, който е точно дефиниран - датата на вписване в търговския регистър на решението по чл. 630 и чл. 632, ал. 1 ТЗ. В тази връзка неизпълнение на задължението за уведомяване съгласно цитираната норма не е основание за удължаване на срока предвид липсата на изрична законова разпоредба в такъв смисъл.

Разпореждането не противоречи на решението на СЕС от 16.07.2009 г. по дело С-69/08, постановено по преюдициално запитване от италиански национален съд, съгласно т. 3 от което Съдът на ЕС се е произнесъл, че в рамките на искане на работник или служител да получи от гаранционен фонд изплащането на дължимите вземания Директива 80/987 (за сближаване на законодателствата на държавите членки относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател) допуска прилагането на едногодишен давностен срок (принцип на равностойност). Въпреки това националният съд следва да разгледа дали уредбата на този срок прави практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, признати от общностния правов ред (принцип на ефективност). В тази връзка следва да се отбележи, че жалбоподателката не твърди, че поради затруднения от обективно или субективно естество е била в невъзможност да упражни правото в срока съгласно чл. 25 от З., който е удължен – тримесечен, с изм. на ДВ бр. 102 от 2017 г., в сила от 22.12.2017 г., спрямо двумесечния до посоченото изменение на закона /а до 01.10.2013 г. – 30 дневен/.

В този смисъл е и решение на СЕС от 16.02.2023 г. по съединени дела С-524/21 и С-525/21, с което съдът е приел, че член 1, параграф 1 и член 2, параграф 1 от Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател трябва да се тълкуват в смисъл, че: допускат национална правна уредба, съгласно която референтната дата за определяне на периода за изплащане от гарантиращ орган на дължими вземания за трудови възнаграждения на работници и служители е датата на откриване на колективното производство по несъстоятелност на работодателя на тези работници и служители. На следващо място, член 3, втора алинея и член 4, параграф 2 от Директива 2008/94 трябва да се тълкуват в смисъл, че: допускат национална правна уредба, която ограничава изплащането от гарантиращ орган на дължими вземания за трудови възнаграждения на работници и служители само до три месеца от референтен период, включващ трите месеца непосредствено преди и трите месеца непосредствено след откриването на колективното производство по несъстоятелност на работодателя на тези работници и служители.

По изложените съображения следва да се приеме, че подаденото от жалбоподателката заявление-декларация не отговаря на изискванията на чл. 25 от З., поради което оспореният административен акт е законосъобразен - издаден от компетентен орган, при спазване на процесуалните и материалноправните предпоставки за законосъобразност, както и е в съответствие с целта на закона. Не са налице основания за отмяната му поради несъответствие с правото на ЕС или националното законодателство.

По разноските в производството:

При този изход на делото на ответника се следват разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200 лева или 102,26 евро, определено на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, във вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 70-ти с-в

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. К. Н., ЕГН: [ЕГН], срещу Разпореждане № 4506-40-67 от 21.10.2025 г.

на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, с което, на основание чл. 26, ал. 3, във връзка с чл. 25 от З., е постановен отказ за изплащане на гарантирано вземане от Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“.

ОСЪЖДА Н. К. Н., ЕГН: [ЕГН], да заплати на Националния осигурителен институт - Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ сумата в размер на 200,00 (двеста) лева или 102,26 евро (сто и две евро и 26 цента) за разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: